Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Olim tempore legis antiquae quando deus voluit aliquem populum exasperatus affligere

[Basel], [s.a.]

[C]um vero sapietissim deus nihil [...]

urn:nbn:de:bsz:31-294517

Visual Library

imperatore:apparuit ſignū rubeuz dñice crucis:⁊ haſte mul
te in aere:et ſequitur ſtrages maxima xpianoꝝ in Ronciual:
Item circiter annū. Millesimū ducenteſimū reſplenduerūt
in aere patenter cruces diuerſoꝝ coloꝝ numero quinqꝫ:et ꝓ-
fligati ſunt Sarraceni a criſtianis.cruce ſignatis: et recupe-
ratur cōſtantinopolis a criſtianis:fitqꝫ ibidem impator bal-
dumus comes flandrie.et turcoꝝ regnū mirabiliter amplia
tur. Et circiter annū dñi. Milleſimū.ducēteſimū viceſimuz.
cecidit ex aere lapis grandis habēs ſignū crucis ⁊ ymaginez
criſti expreſſam cū inſcriptione Iheſus nazarenus rex iude-
orum. Et ſtatim poſtea turci horribiliter vaſtant hūgariam
et poloniam Sepe aūt ſanguis e celo id eſt ex aere fluxit. et
exinde miranda ſunt ſubſecuta. Iſtis itaqꝫ premiſſis expaue
ſcit nunc cor meū et emotū eſt de loco ſuo. videns ꝙ dieb⁹ iſtꝭ
peſſimis. cruces a xp̄o ſuper hoīes multipliciter mittūtur. q̄ſi
e proximo emineat aliqua grauis cruciatio.

Cum vero ſapiētiſſim⁹ deus ni
hil fruſtra agat et ſine cauſa et cūcte eius actiones ad
noſtrā ſint iſtructionē vel rep̄henſionē. vertit apud multos
in dubiū. q̄re hoc tp̄e plus ſolito iſte cruces ingeminant ⁊ ſu-
per hoīes multipliciter cadūt. Ad euidentiā hui⁹ ambigui-
tatis arbitror et exiſtimo prima fronte rationabiliter fore di
cendū. ſcz ꝙ ꝑ opa penitētia et orationes humillimas ip̄e cri-
ſtus tante nouitatis auctor ante omnia interrogand⁹ ſeu in-
uocandus venit Nimirum quoniam in rebus arduis et ma-
gnis. diligentior eſt inquiſitio facienda: vt notetur in glo-
ſa. cap. nuꝑ. vij. q. ij. Et in gloſa. cap̄: cōmunis. xx. diſtinctōe
Et ob defectū neceſſarie inq̄ſitiōis defecerūt aliquantiſꝑ filij
et maiores iſrael q̄ olim antequā interrogauerūt os dñi ſuſce
perūt ⁊ cōmedebāt de cibarijs gabaonitaꝝ. vt habet Ioſue.
ix. Et idē q̄ſi Eſaie. xxx. vbi ꝓpheta rep̄hēdit ꝓplm illi⁹ tp̄is
dicēs. Ve filij deſertores dicente dño vt faceretis ꝯſiliū ⁊ nō
ex me: et ordiremini telam ⁊ nō ꝑ ſpm̄ meum. Sequit: et os
meū nō interogaſtis ſperātes ꝯſiliū aliunde. Volens igitur
rex Ioſaphat hmōi errorē vitare. preſſus fortiter ab hoſtib⁹
dixit corā cetu ꝓpli. ij. Para. xx. Cū ignoremus q̄d agere de-

bẽamus hoc ſolũ habemꝰ reſidui vt oculos nr̃os in te dirigã
mus Hac itaq; reſponſione p̃miſſa nihil reſtat niſi vt leuemꝰ
oculos ad xp̃m ieſũ crucifixũ dicẽtes in humilitate ſpiritus.
O ieſu xp̃e fili dei viui; dignare nos famulos tuos in hac gra
ui pplexitate ↄſtitutos. miſicorditer docere ⁊ illũinare p re-
uelationẽ: vl̃ ad minꝰ p oracula p̃dicãtium vt mereamur in-
telligere que ſit voluntas tua in antedictis crucibus: cum vt
premiſſum eſt. tu nihil fruſtra facis. Quãuis nẽpe ego ſim
de minimis in nũero p̃dicantiũ ne tñ canis mutꝰ reputet̃: Cum
venia maioꝝ: aliq̃ documẽta eructare ſtatuo ⁊ in mediuʒ ad-
ducere: q̃ veriſil̃r puto: de volũtate dei hoibus fore p̃dicãda
fortiter etiã exiſtimãs ꝙ aliq̃ eminẽtes: ⁊ excellẽter docti: ex
his paruis: mouebunt̃ maiora retexere. Primũ nẽpe ho-
neſtiſſime dici poteſt: ꝙ ieſus xp̃s nõ valet diutius abſq; indi
gnatiõe ⁊ querela ſiue portẽtis ſuſtinere: ex q̊ cernit crucẽ ſu-
am (quã ip̃e elegit ꝓ ſalute nr̃a. quãue amauit: ⁊ in q̃ nudus
pepẽdit ac totũ mundũ ſuo ſanguĩe redemit) in obliuionem
penitꝰ veniſſe. Quare ſiq̃dẽ dictã crucẽ aſcendit ⁊ elegit. Jo
hãnes andree ſup ca. fidei de ſũ. trini. ⁊ fi. catho. in cle. doctri-
naliter oſtẽdit: aſſignãs q̃ttuor cauſas. Prima: vt in illa pen-
dens in aere: ſe inter deũ et hoiem mediatorem oſtẽderet vt
notat̃ p̃me ad Thimotheũ. ij. ⁊. x. diſtin. cap̃. qm̃. Scda cauſa
vt damna q̃ obuenerãt p lignũ p̃mis parẽtibꝰ vetitũ in ligno
crucis reſtauraret. Tertia cauſa vt diabolũ q̊ p lignũ vince
bat: in ligno vinceret̃. Has em̃ cauſas exp̃mit Gregoriꝰ in p̃fa
tione de cruce videlicʒ Qui ſalutẽ hũani gñis ⁊c̃. Et de ↄſe.
diſtin. j. ca. inuenimꝰ. Et in cle. ſi dñm de reli. ⁊ vene. ſctõꝝ.
Quarta cauſa. vt euidenter oſtenderet. ꝓ q̊bꝰ reſtaurandis
patiebat̃ ſcʒ ſuperis angeloꝝ ruinis implẽdis. ꝓ iuſtis d̃ lim
bo inferni educendis: ꝓ amicis colligẽdis: ꝓ inimicis recon-
ſiliãdis, hec: ibi. Itẽ de cruce iſta dicit Paulꝰ ad ephe ij. Per
crucē interficiẽs inimicicias in ſemetip̃o. Ipra Inimicicias
ſcʒ q̃ erant inter deũ ⁊ genꝰ humanũ In ſemetip̃o. i. in ꝓpria
paſſione. Item ꝓ maiori crucis exaltaciõe et vtilitate. vi-
deat̃ glo. ca. crucis de ↄſc. diſt. ʒ. vbi q̃ritur q̃re feſtũ crucis ce
lebrat̃: in q̃ dñs fuit de honeſtatꝰ: ⁊ nõ feſtũ aſine. in qua fuit
in die palmarũ honoratꝰ dicit̃. ꝙ laus exhibita dño in aſina

fuit mūdana de q̄ nō eſt curandū ꝫ in cruce facta eſt nr̄a redē
ptio. Niſi em̄ crux iſta ꝑdigna eſſet ⁊ amabilis. ſctūs Andre-
as nō tam deſiderāter vidēs crucē ꝓpꝛiā exclamaſſet dicēs.
O crux ammirabilis. o crux inenarrabilis: q̄ ꝑ totū munduꝫ
rutilas ſuſcipe diſcipl'm xp̄i. nō me ꝑmittas errare ſicut ouē
non habentē paſtoꝛē. O bona crux q̄ decoꝛē ⁊ pulchꝛitudinē
de mēbꝛis dn̄i ſuſcepiſti ⁊c. Itē de vtilitate crucis atqꝫ illius
dilectione notandū eſt de ꝯſe. di. iiij. ca. poſtea ⁊ alia ibidē.
Et di. v. ca. nūquid non om̄ia cariſmata ſacerdotalis miſte-
rij crucis ſignaculo ⁊ figura ꝑficiuntur. Nūquid baptiſmatis
vnda, niſi cruce ſcificata, peccata relaxat. Et vt cetera ꝑterea
mus, ſine crucis ſignaculo q̄s ſacerdotij gradꝰ aſcēdit? Quid
plura? In baptiſmo: in vnctione extrema: in confirmatione:
in cibo et potu et in quocūqꝫ periculo: crucis ſigno ſemꝑ vtē
dum eſt. Et quantū dyabolus crucis ſignū ꝑtimeſcat vide ex
emplum optimū. In dyalo. gregoꝛij li. iij ca. vij. de iudeo re-
cūbēte in tēplo appollinis: cui demones non poterāt nocere:
quia licet fuit vas vacuū: attamē ſignatū. Unde beatꝰ Frā
ciſcꝰ vbicūqꝫ vidit crucis ſignū: dixit in feruoꝛe mētis. Ado-
ramus te ſanctiſſime dn̄e ieſu chriſte: hic ⁊ ad om̄es eccleſias
q̄ ſunt in vniuerſo mundo: qꝛ ꝑ tuam ſctām crucem redemiſti
mundū. Itē glo. ca. eccleſiaſticaꝝ inſtitutionuꝫ. di. xj. dicit ꝙ
canonica ſcriptura docet in fronte ⁊ in alijs membꝛis ſignacu
lum crucis debere fieri: vt pꝛemiſſum eſt in ca. poſtea de ꝯſe.
di. iiij. ⁊ in ca. nunq̄d de ꝯſe. di v. Uerūtamē videt̄ ſignū cru
cis traxiſſe oꝛiginē ex veteri teſtamēto Quia cū angelus de-
beret occidere ꝑmogenita egipti: pꝛeceptū ē filijs iſrael vtrū
qꝫ poſtē liniri de ſanguīe agni ad modū thau lr̄e: q̄ eſt ad mo
dū crucis. Et dꝛ ꝙ Jacob cancellatis manibꝰ ſuis benedixit
filijs ioſeph ſcꝫ effraim ⁊ manaſſe. Itē in Ezechiele legitur ꝙ
cū apparuiſſent ei ſex viri vaſa habētes in manibꝰ ⁊ q̄dam vir
appàruiſſet in medio eoꝝ habēs atramentū ad renes: dn̄s di-
xit ad eū. Signa thau in frōtibꝰ dolentiū ⁊ gemētiū. Ex ꝑ
dictis effluēter ſatis innoteſcit notabilitas: ſanctitas: ⁊ mag-
nitudo crucis ſupbenedicte. In ea q̄ppe tm̄ ⁊ tam vigilanter
ille magnꝰ paulꝰ ſtuduit vt diceret. j. ad coꝛ. ij. Nō iudicaui
me aliq̄d ſcire inter vos: niſi iheſū ⁊ hūc crucifixū. Et idem ad

gal. vj. Mihi autē abſit gloriari: niſi in cruce dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: per quē mihi mund⁹ crucifixus eſt: et ego mundo. Subdit: de cetero nemo mihi moleſtus ſit: ego enim ſtigmata dn̄i noſtri iheſu xp̄i in corpore meo porto. O vtinā excellētes clerici diuites: voluptatib⁹ dediti: dimiſſo vanitatꝫ ſtudio et ſpretis mūdanis gaudijs de ſola cruce gloriari delectarent̄. Sed illam ꝓdoch dolor nō ſufficient̄ honorant: necꝫ etiam ꝯdecenter adorare ꝯtendunt. Ut igit̄ magis ac magis eam reuereamur ⁊ colamus: deus mittit hijs diebus ad nos tot cruces ꝓ vno memoriali: qd̄ ni fallor: pie credendū eſt. Si igit̄ q̄ſpiam de virtute efficatia ⁊ vtilitate plura ſcire ꝯcupiſcat intueatur legēdas ſcti Andree: de inuētiōe ⁊ exaltatiōe ſctē crucis. Letanias minores Cypriani ⁊ Juſtine Et hec pauca ſufficiant ad deductionē hui⁹ p̄mi documenti.

Secundū documentū nō impertinenter publice predicandum qd̄ dici poteſt: q̄ deus magnopere eſt offenſus: quia duo genera hominum non ceſſant totiens iheſum chriſtum crucifigere qui ſemel pro peccatis eorum crucifixus fuit et mortuus. Primi ſunt illi qui abſoluti poſt paſcha: mox ad vomitum redeuntes recidiuant: et peccata ſua reiterare minime pertimeſcunt: vtpote ſunt fornicatores concubinarij et adulteri: pompoſas veſtes deferentes: iniurias remittere nolentes: falſi monetarij: poſſeſſores rerum alienarum: doloſi mercatores necnon et plericꝫ alij. Hij enim ſinguli de quibus eſt hic ſermo haud dubium confeſſi ſunt dicta peccata promittentes q̄ illa non facerent Nihilominus tamen paucos valde contemplantur ex iſtis pellem mutaſſe: ſed in eo ſtatu adhuc perſeuerant: quem habebant ante confeſſionem. Et de iſtis clamat Paulus ad hebreos. ſexto. Hij ſunt rurſum crucifigentes ſibmetipſis filiuꝫ dei. Quomodo hoc fieri poſſit: patet per quendam contēplatorem deuotiſſimum: qui dicit pctm̄ mortale ſimilitudinē habere cū inſtrumento habente q̄nqꝫ dētes acutiſſimos. Si em̄ quiſpiam huiuſmōi inſtrumētū mittit in corp⁹ alicui⁹ īfligit illi q̄nqꝫ vulnera. Sic moraliter: q̄ peccat mortaliter: quīqꝫ vulnera renouat in corpore xp̄i: dūtaxat quantum in eo eſt.